

Datum
2021-01-29
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
ASN-2020-16006

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss - Nämndinitiativ om Stödpaket för Malmös företag med anledning av rådande pandemi, STK-2020-1584

Arbetsmarknads- och socialnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit nämndinitiativ om stödpaket för Malmös företag med anledning av rådande pandemi. Arbetsmarknads- och socialnämnden anmodas att yttra sig över tre av punkterna i initiativet.

Angående initiativet om att införa tillfällig avgiftsbefrielse för livsmedelskontroll och tillsyn enligt alkohollagen, miljöbalken och lagen om tobak och liknande produkter menar arbetsmarknads- och socialnämnden att ett eventuellt beslut om tillfällig avgiftsbefrielse leder till att arbetsmarknads- och socialnämnden då behöver ges kostnadstäckning för tillsynsarbetet på annat sätt. Detta mot bakgrund av att tillsynsverksamheten till största del är avgiftsfinansierad.

Angående initiativet om att erbjuda företagare kompetensutveckling utifrån förändrade förutsättningar under krisen är arbetsmarknads- och socialnämndens bedömning att detta inte bör utföras av arbetsmarknads- och socialnämnden. Nämnden stödjer initiativets intentioner och menar att fler arbetsmarknadsåtgärder behövs för att möta pandemins negativa konsekvenser för ekonomi och arbetsmarknad. Nämnden menar att detta inte faller inom nämndens ansvarsområde eller uppdrag, utan att den aktör som i normalfallet ansvarar för en insats eller en målgrupp fortsatt gör så under kriser.

Angående initiativet om att underlätta återstart av verksamheter som genom hänsyn till situationen före krisen vid tillståndsprövningar anser arbetsmarknads- och socialnämnden att det under rådande pandemi är angeläget att underlätta för tillståndssökande näringsidkare i den mån lagstiftningen tillåter det och presenterar förslag på hur detta låter sig göras.

Yttrande***Uppdra åt arbetsmarknads- och socialnämnden att införa en tillfällig avgiftsbefrielse för livsmedelskontroll och tillsyn enligt alkohollagen, miljöbalken och lagen om tobak och liknande produkter till och med 01-06-2021***

För försäljning av tobak eller alkohol behövs ett särskilt tillstånd. Tillstånden hanteras genom tobakslagen och alkohollagen (AL).

Enligt 8 kap. 10 § AL får kommunen ta ut avgift för prövningen enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige. Ansökan om serveringstillstånd görs skriftligen. Kommunen får även ta ut avgift för tillsyn enligt 9 kap. av den som har serveringstillstånd och av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel med eller servering av folköl. Regeringen får meddela föreskrifter om den tid inom vilken kommunen ska fatta beslut om serveringstillstånd.

Enligt 8 kap. 1 § lagen om tobak och liknande produkter (LTLP) får kommunen ta ut en avgift för prövningen av ansökan om försäljningstillstånd enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige. Enligt 8 kap. 2 § LTLP får kommunen ta ut avgift för tillsyn av den som bedriver tillståndspliktig försäljning enligt 5 kap. 1 §.

Grunden för avgiftsuttaget är den så kallade självkostnadsprincipen i 2 kap. 6 § kommunallagen, vilken innebär att kommuner inte får ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen tillhandahåller. Även likställighetsprincipen ska beaktas, vilken innebär att avgifterna ska vara rättvisa och baserade på objektiv grund. Det finns inget hinder för differentierade taxor.

Tillståndsverksamheten i Malmö stad är till största del avgiftsfinansierad och ett införande av tillfällig avgiftsbefrielse för tillsyn enligt AL och lagen om tobak och liknande produkter innebär ekonomiska konsekvenser för nämnden och dess förmåga att utföra tillsynen.

Arbetsmarknads- och socialnämndens bedömning är att ett eventuellt införande av tillfällig avgiftsbefrielse för livsmedelskontroll och tillsyn enligt AL, miljöbalken och lagen om tobak och liknande produkter till och med 01-06-2021 erfordrar att kommunfullmäktige ger arbetsmarknads- och socialnämnden kostnadstäckning för tillsynsarbetet på annat sätt.

Tillsynsverksamhetens budget för 2021 är beräknad till 13, 017 MKR, varav 10, 556 MKR finansieras genom intäkter i form av avgifter. Resterande 2, 461 MKR finansieras genom kommunbidrag.

Uppdra åt arbetsmarknads- och socialnämnden att erbjuda företagare kompetensutveckling utifrån förändrade förutsättningar under krisen

Arbetsmarknads- och socialnämnden har enligt sitt reglemente ansvar för utförande och uppföljning av Malmö stads arbetsmarknadsinsatser. Detta ansvar har sin utgångspunkt i att

socialnämnden utgör det yttersta skydds nätet för människor inom nämndens målgrupp, vilket ur arbetsmarknadssynpunkt främst är personer som uppstår försörjningsstöd. Nämnden erbjuder och genomför arbetsmarknadsplanering och aktiva insatser för försörjningsstödstagare.

Arbetsmarknads- och socialnämnden genomför vissa kompetensutvecklande insatser för nämndens målgrupper men i den mån insatserna har en utbildande karaktär i mer formell mening så utförs detta av utbildningsaktörer. Framförallt i form av kommunal vuxenutbildning, arbetsmarknadsutbildning via Arbetsförmedlingen, samt folkhögskola.

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedriver idag inga insatser som kompetensutvecklar företagare eller personer som redan haft ett inträde och etablering på arbetsmarknaden. Det ligger utanför nämndens ansvar och uppdrag att bedriva reguljära utbildningsinsatser för personer som uppstår en anställning.

Nämnden stödjer initiativets intentioner och menar att fler arbetsmarknadsåtgärder behövs för att möta pandemins negativa konsekvenser för ekonomi och arbetsmarknad. Nämnden anser dock att det är viktigt att den aktör som i normalfallet ansvarar för en insats eller en målgrupp fortsatt gör så under kriser.

Arbetsmarknads- och socialnämndens samlade bedömning är att uppdraget att erbjuda företagare kompetensutveckling utifrån förändrade förutsättningar under krisen inte bör utföras av arbetsmarknads- och socialnämnden.

Uppdra åt arbetsmarknads- och socialnämnden att underlätta återstart av verksamheter som genom hänsyn till situationen före krisen vid tillståndsprövningar. En ny tillståndsprövning ska ha som utgångspunkt att förutsättningarna vid tidigare tillstånd fortfarande gäller

Enligt 8 kap. 12 § AL får serveringstillstånd endast meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i denna lag (prop. 1994/95:89 s. 63 f och 102 ff).

Servering av alkoholdrycker är en socialt ansvarsfull uppgift. För att få tillstånd till sådan servering måste sökanden uppfylla högt ställda krav på lämplighet. För att tillstånd ska få meddelas krävs en utredning som gör sannolikt att sökanden kommer att bedriva serveringen i enlighet med lagens bestämmelser.

Prövningen av lämpligheten ska avse sökandens personliga och ekonomiska förhållanden i en vidare mening och omfattar två delar, dels kunskap i alkohollagstiftning dels personlig vandel. Kunskap visas genom prov i enlighet med föreskrift FoHMFS 2014:7. Personlig vandel visas dels genom ekonomisk skötsamhet dels eventuell tidigare brottslig belastning.

I pandemins spår är det extra viktigt att lämplighetsprövningen görs enligt gällande rutiner för att förhindra att organiserad brottslighet får fäste inom restaurangbranschen och att företag hamnar under inflytande av kriminella aktörer. Ekonomiskt misskötsamma tillståndshavare kan på ett otillbörligt sätt skaffa sig konkurrensfördelar och göra det svårt för seriösa tillståndshavare att hävda sig, vilket leder till en för branschen osund utveckling.

I enlighet med lagens förarbeten ska bedömning göras främst utifrån de förhållanden som förelåg vid tidpunkten innan ansökan ingavs.

Förfarandet av tillståndsprövning för sökande som förekommit i företag som försatts i konkurs beskrivs i förarbetena till AL (prop. 1994/95:89 s. 103). Har sökanden förekommit i företag som försatts i konkurs måste omständigheterna i konkursen och sökandens ansvar utredas. Om det framkommer att oegentligheter har förekommit eller att redovisningen har varit bristfällig är det sökanden som har att visa att han/hon inte varit delaktig. Den sökandes lämplighet avgörs inte enbart av att vid enstaka tillfälle ha förekommit i ett företag som försatts i konkurs.

Underlätta handläggningen vid nyansökan

Arbetsmarknads- och socialnämnden delar bilden av att det under rådande pandemi är särskilt angeläget att underlätta för tillståndssökande näringsidkare i den mån lagstiftningen tillåter det. Nämnden har identifierat att handläggningen kan skyndas på eller underlättas på följande sätt:

- Att sökanden själv inkommer med visst underlag, till exempel registerutdrag från Skatteverket och intyg om kunskap för att visa sin lämplighet, bidrar till en snabbare handläggningsprocess.
- Undantag från kunskapsprov kan ske om sökande har den kunskap som behövs, till exempel om en person som redan har serveringstillstånd söker ytterligare tillstånd i samma kommun eller annan och det inte finns några skäl att ifrågasätta den sökandes kunskaper.
- Handläggning utifrån principen att det är sökandens beteende innan en ansökan ingivits som främst har betydelse vid bedömningen av lämplighet.
- Restföringar är grund för att ifrågasätta en tillståndshavares ekonomiska lämplighet. Däremot bör en eller ett fåtal skatte- eller avgiftsskulder såvida det inte rör sig om betydande belopp inte diskvalificera en tillståndshavare eller hindra en person från att få ett sökt serveringstillstånd. En bedömning av den ekonomiska lämpligheten bör grundas på omständigheter och en sökandens beteende som ligger inom deras kontroll. För att kunna göra en rättvis bedömning av sökandens ekonomiska lämplighet bör nämnden ta hänsyn till pandemins eventuella påverkan.

- Det finns en skyldighet enligt 9 kap. 11 § AL för tillståndshavare att anmäla in ifall avbrott sker. Enligt 9 kap. 18 § 1 p. AL ska kommunen återkalla ett serveringstillstånd som inte längre utnyttjas. På grund av rådande pandemi har många verksamheter gjort avbrott i sina verksamheter. För att underlätta för en tillståndshavare kan tillståndsenheten under rådande pandemi tillåta avbrott under kortare period utan anmälan och för längre period utan att återkalla serveringstillståndet.
- När en sökande varit inblandad i en konkurs innan ansökan krävs vanligtvis en förvaltarberättelse för att utesluta ekonomiska oegentligheter. För att påskynda handläggningen kan nämnden under en kortare period godta enbart uttalande från konkursförvaltningen om att inga oegentligheter begåtts. Kontroll genom kreditupplysningsföretag kan göras för att kontrollera att det inte fanns några skulder till det allmänna vid konkursbeslutet.

Ordförande

.....
Sedat Arif
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Britt-Marie Pettersson
.....